

MINISTERSTWO
AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH
**Departament Spółek Paliwowo-
Energetycznych**

DPE.I.052.2.2022

Warszawa, 24 maja 2022 r.

IK: 706108

**Pan
Waldemar Miśko
Burmistrz Karlina**

Szanowny Panie Burmistrzu,

w odpowiedzi na petycję z dnia 26 kwietnia 2022 r., która wpłynęła do Ministerstwa Aktywów Państwowych w dniu 28 kwietnia 2022 r., dotyczącą ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu, udzielam informacji w zakresie właściwości Ministra Aktywów Państwowych.

Mamy obecnie do czynienia z najostrzejszym od dziesięcioleci kryzysem energetycznym. Zwiększony popyt na gaz na europejskich rynkach, restrykcyjna polityka klimatyczna Unii Europejskiej, spekulacyjna polityka rosyjskiego Gazpromu, który znacznie ograniczył dostawy surowca do Europy oraz niespokojna sytuacja na rynkach związana z agresją zbrojną Rosji na Ukrainę – te czynniki przyczyniają się do rekordowego wzrostu cen gazu na rynkach europejskich, w tym również na polskiej Towarowej Giełdzie Energii. W obliczu rekordowego wzrostu cen gazu podejmowane są jednak działania, by chronić polskie społeczeństwo i przedsiębiorców.

W dniu 29 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (dalej Ustawa). Zgodnie z Ustawą ochrona taryfowa objęła dostawy gazu przeznaczone do celów bytowych, w tym m.in. wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe, a także niektóre podmioty z grupy tzw. odbiorców wrażliwych.

Analizując podniesioną w petycji kwestię, należy przywołać dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2003/55/WE, implementowaną do prawa polskiego w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (dalej dyrektywa 2009/73/WE). Dyrektywa ta wyłącza spod ochrony taryfowej Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki podmioty inne niż odbiorcy będący gospodarstwami domowymi. Objęcie ochroną taryfową wskazanej w Ustawie grupy tzw. odbiorców wrażliwych i tym samym możliwość zastosowania taryfowanych cen gazu ziemnego dla podmiotów innych niż odbiorcy będący gospodarstwami domowymi stanowi wyjątek od ogólnej zasady przyjętej we wskazanej dyrektywie.

Ustawa wprost odwołuje się do produkcji ciepła zużywanego w gospodarstwach domowych znajdujących się w budynkach wielolokalowych lub w lokalach, co należy interpretować jako odniesienie się do niezawodowej działalności polegającej na produkcji ciepła. W konsekwencji należy przyjąć, że zastosowanie przepisów Ustawy w zakresie uprawnienia do korzystania z cen regulowanych paliw gazowych, zatwierdzanych przez Prezesa URE, możliwe jest jedynie w odniesieniu do podmiotów zarządzających budynkami wielolokalowymi, które nabywają paliwa gazowe na potrzeby obsługi posiadanych kotłów czy pieców, w celu wytworzenia ciepła dla mieszkańców zajmujących lokale znajdujące się w ich zarządzie.

Wynika z tego, że narzędzi wprowadzonych Ustawą i wykorzystanych w przypadku gospodarstw domowych oraz grupy tzw. odbiorców wrażliwych, nie można zastosować wobec podmiotów wykonujących działalność gospodarczą, a takimi podmiotami w rozumieniu art. 4 ustawy Prawo Przedsiębiorców są przedsiębiorstwa energetyczne – ciepłownie i elektrociepłownie produkujące ciepło systemowe. Z uwagi na zapisy Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz dyrektywy 2009/73/WE, państwo nie może objąć taryfami gazowymi podmiotów prowadzących rynkową działalność gospodarczą. Takie działanie mogłoby zostać uznane za niedozwoloną pomoc publiczną. Kwestia ta została poruszona również w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 10 września 2015 r. w sprawie C-36/14, *Komisja przeciwko Polsce*.

Należy również wskazać, że ciepłownie i elektrociepłownie w Polsce do produkcji ciepła wykorzystują różne nośniki energii: węgiel, OZE (głównie biomasę), olej, gaz. Zgodnie z danymi za 2020 r. do produkcji ciepła w Polsce wykorzystuje się głównie paliwa węglowe. W 2020 r. udział węgla wyniósł 68,9%, a udział gazu stanowił jedynie 10,6% paliw zużytych do produkcji ciepła. Przy tak znaczącym zróżnicowaniu paliw wykorzystywanych do produkcji ciepła, wprowadzenie preferencyjnych warunków cenowych dla paliw gazowych oznaczałoby nierówne traktowanie podmiotów gospodarczych na rynku.

Odnosząc się do przywołanej w treści petycji, kwestii konstytucyjnej zasady równego traktowania, należy zauważyć, że oznacza ona nakaz jednakowego traktowania podmiotów i sytuacji podobnych (identycznych)¹. Jak zaznaczono powyżej, wskazane podmioty posiadają istotną cechę, którą jest albo wykorzystywanie gazu ziemnego do lokalnej produkcji ciepła albo bycie odbiorcą ciepła, i cecha ta jest relewantną z punktu widzenia różnicowania przez ustawodawcę sytuacji prawnej podmiotów posiadających tę cechę względem podmiotów jej nieposiadających. Oznacza to, że te dwie grupy podmiotów nie są podmiotami podobnymi w rozumieniu konstytucji, w konsekwencji czego dopuszczalne jest ukształtowanie ich sytuacji prawnej w sposób zróżnicowany.

Ze względu na przywołane powyżej okoliczności, rząd przedstawił inne rozwiązanie ograniczające efekt wzrostu cen dla odbiorców i wprowadził Tarcze Antyinflacyjne, dzięki którym od 1 stycznia 2022 r. podatek VAT między innymi na energię cieplną został obniżony z 23% do 8%, a od 1 lutego 2022 r. z 8% do 5%. Rozwiązanie to dotyczy zarówno mieszkań w ramach spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot, jak i domów jednorodzinnych podłączonych do sieci ciepłowniczej.

¹ L. Garlicki, *Polskie Prawo Konstytucyjne. Zarys wykładu*, Wolters Kluwers, Warszawa 2017, s. 114.

Rozwiązania doprowadziły również do obniżenia podatku VAT na gaz ziemny – od 1 stycznia 2022 r. stawka została zmniejszona z 23% do 8%, a od 1 lutego bieżącego roku jest zerowa.

Na wzrost cen gazu zareagowała bezpośrednio spółka PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. (dalej PGNiG OD), która w styczniu, zakomunikowała, że zaczynając od dnia 14 stycznia do końca lutego bieżącego roku, obniża o 25% ceny gazu dla odbiorców biznesowych – Klientów korzystających z Cennika „Gaz dla Biznesu” nr 9. W lutym PGNiG OD wprowadził kolejną 10% obniżkę cen gazu dla ww. odbiorców biznesowych, w wyniku której, od 1 lutego 2022 r. do 31 marca 2022 r. klienci zapłacili o 35% mniej za gaz w stosunku do cennika z I połowy stycznia bieżącego roku. Z początkiem kwietnia PGNiG OD po raz kolejny wprowadził obniżkę cen gazu dla biznesu – obniżka wynosi 15% od cen określonych w cenniku w okresie od 1 kwietnia 2022 r. do 31 maja 2022 r. Obniżką tą objęci są automatycznie wszyscy odbiorcy podlegający rozliczeniom za pobrane paliwo gazowe na podstawie cen określonych w zmienionym cenniku, w okresie obowiązywania obniżki. Spółka informuje, że stale analizuje otoczenie rynkowe i dalsze działania będzie podejmować adekwatnie do zmieniającej się sytuacji.

Należy także podkreślić, że istotnym mechanizmem łagodzącym skutki podwyżek cen gazu są również rozwiązania wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Wsparcie przedmiotowym dodatkiem obejmuje blisko 7 mln gospodarstw domowych, co stanowi prawie połowę wszystkich gospodarstw w naszym kraju. Stawki dodatku osłonowego, są uzależnione m.in. od wysokości dochodu i liczby osób w gospodarstwie domowym i wynoszą od 400 zł rocznie dla osób samotnych do 1437,50 zł rocznie dla największych gospodarstw domowych. Takie rozwiązanie pozwoli na skuteczne wsparcie najbardziej potrzebujących osób i rodzin, które najmocniej dotknął wzrost cen energii.

Z poważaniem
Marcin Izdebski
dyrektor departamentu
dokument podpisany elektronicznie
706108.2313057.1877711